

ROODMUS (CARPODACUS ERYTHRINUS) IN DE KENNEMERDUINEN

Op 29 mei nam ik in het jachtduin, in het oostelijk deel van de Kennemerduinen, een zingende Roodmus waar. Het betrof een tweedejaars vogel en kennelijk een mannetje. Dit is de derde waarneming van deze soort in de Kennemerduinen en de vierde in Zuid-Kennemerland. Er verschenen eind mei, begin juni van dit jaar veel meer Roodmussen in ons land.

Waarneming

Toen ik langs enkele dichte bosjes liep hoorde ik het kenmerkende "tjie-wie-tjie-djoe" van een Roodmus. Aan de eerste strofe besteedde ik geen aandacht in de veronderstelling dat het wel een imiterende spreeuw zou zijn. Toen de Roodmus-zang, die ik in Scandinavië veel gehoord heb, aanhield ben ik de vogel gaan zoeken. Hij kwam tweemaal boven de dichte struiken in een kale tak zitten, waar ik hem rustig kon bekijken. Later is hij door mij en anderen niet meer teruggevonden.

Beschrijving

De grootte was vergelijkbaar met die van een huismus. De houding was opgericht en de vogel vertoonde een rustig gedrag. Het oog was groot en donker. De snavel was donker en dik en eindigde vrij stomp. Keel, kop, rug en staart waren egaal bruin. De staart was bovendien licht gevorkt. Buik en flanken waren lichtbruin en licht overlans gestreept. De vleugel was donkerbruin met twee onopvallende lichte dwarsbandjes, veroorzaakt door de lichte uiteinden van grote en middelste vleugeldekveren. De zang duidde op een mannetje. Het geheel ontbreken van rood in het kleed geeft aan dat het een tweede kalenderjaar vogel betrof (Svensson, 1984 en Jonsson, 1977).

Bespreking

Een subadulte Roodmus is een onopvallende verschijning, maar vooral door de vorm van de snavel onmiskenbaar. De enige vogel die op een Roodmus lijkt is de Mexicaanse Roodmus (*Carpodacus mexicanus*), die soms wel eens uit een volière ontsnapt (zie Veldwaarnemingen Fitis '87 no 1, blz.49).

Voor de Kennemerduinen zijn twee eerdere waarnemingen bekend en wel vangsten op 23 september 1978 en op 1 oktober 1982 op de vinkenbaan Mr. van Lennep. Het betrof in beide gevallen een eerstejaars vogel. Een andere waarneming werd meer dan een eeuw terug gedaan; in oktober 1860 werd een mannetje in Overveen waargenomen (Avifauna Neerlandica 1908-16, in Akkermans en Niesen, 1966).

In heel Nederland zijn er tussen 1900 en 1986 slechts drie waarnemingen geregistreerd door de Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna (Scharringa en Winkelman 1986). In de jaren 1969 t/m 1984 waren dat er zestien. Door het C.D.N.A. werden in 1985 geen gevallen geregistreerd (Moerbeek et al, 1986), maar in 1986 werden er alleen al op Terschelling vijf Roodmussen waargenomen (mon. med. R. de Wijs).

Deze langzame toename in waarnemingen mondde uit in een kleine invasie in het voorjaar van '87. De Roodmus in de Kennemerduinen was namelijk niet het enige exemplaar dat dit voorjaar in Nederland werd waargenomen. Er werden in ons land maar liefst zo'n 55 exemplaren gezien, voornamelijk op de Waddeneilanden en langs de kust.

Erg leuk om te vermelden is dat enkele Roodmussen zijn blijven hangen en bij Den Haag en op Schiermonnikoog tot broeden kwamen (dagblad Trouw 8-7-'87). Ook bij Katwijk en op Texel zouden broedgevallen zijn geconstateerd.

Deze influx en de daarmee samenhangende broedgevallen kwamen niet geheel onverwachts. Sinds 1930 breidt het broedgebied van de Roodmus zich uit naar het Westen. De soort broedde oorspronkelijk alleen in Oost-Europa, maar broedt nu ook in vrijwel geheel Noordwest Europa. De Roodmus kunnen we als cultuurvolger (hij broedt graag in tuinen) vanaf nu vast vaker verwachten.

N.B. In augustus werd op de vinkenbaan in de Kennemerduinen een 1^e kalenderjaar Roodmus gevangen. Zeer recent, nl. za. 19-9-1987, werd op dezelfde vinkenbaan weer een Roodmus gevangen; dit keer was het een adult ♂.

Johan Stuart

Literatuur

- Akkerman, W.J. & Niessen, J.E., 1966. De Vogels van Zuid-Kennemerland. Het Vogeljaar 14: 22-82.
- Jonsson, L., 1977. Vogels in hun eigen omgeving. Tuin en park. Thieme, Zutphen.

- Moerbeek, D.J., Winkelman, J.E. & de Heer, P., 1987. Zeldzame en schaarse vogels in Nederland in 1985. *Limosa* 60: 21 - 30.
- Scharringa, C.J.G. & Winkelman, J.E., 1986. Zeldzame en schaarse vogels in Nederland in 1984. *Limosa* 59: 119 - 126.
- Svensson, L., 1984. Identification guide to European Passerines. Stockholm.